

Thánh Lễ Phát Tang
cầu cho Linh hồn Bà Cố Nguyễn Văn Âm,
Nhũ Danh Isave Ngô Đình Thị Hiệp
(05.05.1903 – 27.01.2005)

6 giờ 30 chiều, Thứ Tư, ngày 02.02.2005,
tại nhà thờ St. Therese, Lakemba, Sydney, Australia.

(Bài chia sẻ Lời Chúa)

Kính thưa quý Cha,
Kính thưa quý ông bà và anh chị em,

Chiều nay, Giáo Hội mời gọi chúng ta cùng đến với nhau, nhất là với tang quyến của Bà Cố Isave trong Thánh Lễ Phát Tang này, để qua lời Chúa hướng dẫn, chúng ta

- . chia sẻ nỗi đau mất mẹ,
- . cầu nguyện nâng đỡ niềm tin,
- . và nhất là để tưởng niệm lại những ân đức, vui buồn cuộc đời của người quá cố.

Nói đến Bà Cố Isave, hình ảnh ngôn từ đầu tiên đến với chúng ta là “*mẹ, mẹ, má, mạ*”. Tiếng “*mẹ, mẹ, má, mạ*” hoặc “*maman*” hay “*mommy*” chắc hẳn là tiếng gọi thân tình phổ thông nhất trên môi miệng của mỗi con người chúng ta khi vừa biết nói.

Tiếng “*mẹ*”, chỉ một tiếng vắn gọn thôi, nhưng gọi lên trong ta biết bao cảm xúc thân thương. Ai chưa mất mẹ, chắc có lẽ vẫn chưa cảm nghiệm được mẹ đáng quý, đáng yêu chừng nào. Trước đây mấy tháng, bà cố tôi bị “stroke”, có ngày tưởng chừng như sẽ mất bà, tôi và gia đình cô em bỗng thấy bàng hoàng, hụt hẫng. Chúng tôi đã vào xin lỗi, ôm mẹ nói tiếng yêu thương, để mẹ được vui, và để khi mẹ khuất núi, mong rằng chúng tôi cũng phần nào bớt nỗi hối tiếc xót xa.

Khi Napoléon hỏi tương lai nước Pháp cần gì, một bà hầu tước đã chí lý trả lời: “*Thưa ngài, nước Pháp chúng ta cần những bà mẹ tốt!*” Tôi thành tâm tin rằng xã hội chúng ta đang sống hôm nay cũng cần những bà mẹ như thế.

“*The closest thing to God is the heart of the mother. Tạo vật gần Chúa nhất chính là trái tim của người mẹ,*” một nhà văn đã nói.

Muốn biết mẹ thì hỏi con; tôi như nghe Đức Hồng Y thân yêu nhắn nhủ qua lời trời của Chúa Giêsu trên thập giá “*Đây là Mẹ con.*”

Từ trên thập giá, lúc chịu nhục hình dang tay nối trời với đất, Chúa Giêsu đã biết những người theo Chúa cần gì, cùng với lời hứa “*bình an*”, Ngài gửi cho chúng ta một món quà bằng xương bằng thịt: chính Mẹ của Ngài! “*Đây là Mẹ Con!*” “*Đây là Mẹ Con!*” Lời đó không chỉ cho Gioan, mà cho tất cả Hội Thánh. Hơn ai hết, Chúa Giêsu biết Hội Thánh muôn đời sẽ cần đến tình yêu của Mẹ Ngài.

“*Đây là Mẹ Con!*” là lời thân thương mà hôm nay Chúa Giêsu đặc biệt muốn nhắn gửi đến những ai đã mất mẹ.

“*Đây là Mẹ Con!*” là lời mà hơn 200 năm trước Chúa đã gửi đến một cách nhiệm lạ cho các tín hữu công giáo lẫn trốn vào hoang địa lánh nạn bắt đạo của nhà vua.

“*Đây là Mẹ Con!*” là lời mà Chúa Giêsu thật sự muốn gửi đến cho thế giới thiếu thốn tình mẹ hôm nay.

Ai đã có dịp gặp Bà Cố Isave có lẽ đều cảm nhận ngay nụ cười mỉm chi dễ mến và đôi mắt tinh anh trong suốt của mẹ. Cặp mắt sáng như hải đăng và nụ cười tươi thắm đó đã kết đọng lại trong người mẹ hơn 100 năm lịch sử của cá nhân, gia đình và đồng bào Việt Nam thân mến của mẹ.

Cha Theodore M. Hesburgh, cựu viện trưởng đại học Notre Dame có viết một cuốn sách tự thuật thời danh nhan đề “*God, Country, Notre Dame*”. Tôi thấy đời mẹ cũng có thể được lướt qua những điểm tương tự: Thiên Chúa, Tổ Quốc, gia đình và tâm linh.

1. **Thiên Chúa hài lòng.** Niềm tin vào Thiên Chúa đã in đậm vào cuộc sống Mẹ từ dòng họ tử đạo lâu đời. Niềm tin này phản ảnh rõ ràng qua lòng sùng mộ Bí Tích Thánh Thể và niềm tôn kính Mẹ Maria của Mẹ:

- Trong những ngày bệnh hoạn, dù mệt mỏi đốn đau, nhưng bất cứ lúc nào nghe nói cha Văn đưa Minh Thánh Chúa qua là Mẹ vội vàng nhanh nhẹn sửa soạn gọn gàng tươm tất để được rước Minh Thánh Chúa. Mẹ hiểu cách sâu xa và cụ thể lời Chúa trong Phúc Âm Thánh Gioan hôm nay: “*Ai ăn bánh này thì sẽ sống đời.*” Mẹ đã thâm tín rằng Bánh Trường Sinh quý giá hơn cơm bánh hằng ngày.
- Lúc nhắm mắt lìa đời, Mẹ đang cầm ảnh Đức Mẹ Lộ Đức trên tay. Suốt đời Mẹ, chuỗi Mân Côi là bạn đồng hành khuya sớm chia vui sẻ buồn.

Niềm tin vào Chúa và lòng sùng kính Đức Mẹ sâu đậm này phản ảnh qua cách Mẹ ăn nói, đối xử hằng ngày với mọi người: luôn từ tốn, yêu thương, thông cảm, kín đáo, nhẹ nhàng. Tháng Ba vừa qua, được lần hạt và dâng lễ với Mẹ đã mang lại cho tôi một niềm khích lệ quý báu khó quên trong đời.

2. **Tổ Quốc ghi ơn.** Lòng yêu mến quê hương đất nước Việt Nam được thể hiện cụ thể qua việc nâng đỡ các anh trong vấn đề quốc sự; cả khi phải biệt xứ đến Sydney, Mẹ cũng biểu lộ một cách cụ thể tâm tình gắn bó với quê cha đất tổ này. Chính Đức Hồng Y đã nhắc lại chuyện hai cây Mẹ trồng uốn hình con rồng Việt Nam: cây sung và cây thông. Mỗi ngày Mẹ chăm sóc cho chúng lớn lên và nói để mà nhớ đến đất nước Việt Nam. Khi ông cố vào viện dưỡng lão, Mẹ đi theo và cũng không quên khiêng hai cây đó vào viện dưỡng lão với mình. Sau này, cây sung chết đi, Mẹ đưa vào nhà và Đức Hồng Y dùng hoa biến thành cây mai chưng ở phòng khách. Cây thông vẫn còn đó. Mẹ vẫn thường chỉ nó và nói “*Để mình nhớ đất nước Việt Nam*”.

3. **Gia đình quý phục.** Từ ngày ông ngoại Ngô Đình Khả, vì cương trực trung thành với vua nên nhà nước trút chức, từ Thượng Thư xuống làm bạch đình, Mẹ và bà ngoại phải lo đi chợ nấu ăn cho các cậu và các thanh niên đến phụ làm ruộng giúp đỡ trong nhà. Rồi tiếp đến tổng thống Ngô Đình Diệm từ chức Thượng Thư Bộ Lại trở về bạch đình, sống trong nhà với mẹ, Mẹ giúp cho anh lo lắng nâng đỡ mọi người. Những năm thời đệ nhất cộng hoà, Mẹ vẫn giữ nguyên vai trò người vợ, người mẹ âm thầm quán xuyến mọi việc trong ngoài. Đến lúc gia đình lâm cảnh bi thương, Mẹ can trường mai táng các anh, rồi sau này đến lượt chôn cất cụ cố, các em, các con cũng như hằng nâng đỡ, an ủi những người còn sống. Mẹ luôn luôn là điểm hội tụ an bình của mọi người.

4. **Tâm linh an tĩnh.** Hai đặc tính nổi bật nơi Mẹ tôi nhận thấy rất rõ là tính chịu đựng và lòng khoan dung. Hơn 100 năm lịch sử cận đại Việt Nam là hơn 100 trăm năm nhẫn nhục âm thầm chịu đựng của Mẹ. Hơn 40 năm xa quê nhà là hơn 40 năm độ lượng khoan hoà thứ tha. Chính lời Đức Hồng Y: *“Tôi thấy một người mẹ Việt Nam dạy cho tôi yêu nước, lòng khoan dung và đoàn kết như vậy. Cho nên sau khi tôi ở tù về có người hỏi sao vẫn vui vẻ và yêu thương mọi người được, thì tôi nói bởi mẹ tôi đã dạy tôi”*. Người mẹ đó đã để lại cho chúng ta một người anh, một người thầy, một người cha, một vị Hồng Y thánh thiện, thông minh, khả kính với lời căn dặn tâm huyết dành cho tất cả người Việt chúng ta:

*“Con có một Tổ Quốc: Việt Nam,
Quê hương yêu quý ngàn đời,
Con hãnh diện, con vui sướng.
Con yêu non sông gấm vóc,
Con yêu lịch sử vẻ vang,
Con yêu đồng bào cần mẫn,
Con yêu chiến sĩ hào hùng.
Sông cuộn cuộn, máu chảy cuộn hơn.
Núi cao cao, xương chất cao hơn.
Đất tuy hẹp nhưng chí lớn.
Nước tuy nhỏ, nhưng danh vang.
Con phục vụ hết tâm hồn,
Con trung thành hết nhiệt huyết,
Con bảo vệ bằng xương máu,
Con xây dựng bằng tim óc.
Vui niềm vui của đồng bào,
Buồn nỗi buồn của dân tộc.
Một nước Việt Nam,
Một dân tộc Việt Nam,
Một tâm hồn Việt Nam,
Một văn hoá Việt Nam,
Một truyền thống Việt Nam,
Là người Công Giáo Việt Nam,
Con phải yêu tổ quốc gấp bội.
Chúa dạy con, Hội Thánh bảo con,
Cha mong dòng máu ái quốc,
Sôi trào trong huyết quản con.”*

Phải, hôm nay theo lời Thánh Phaolô gửi tín hữu Côlôxê, chúng ta vui mừng cảm tạ Chúa Cha đã làm cho Mẹ *“nên xứng đáng chung hưởng phần gia nghiệp dành cho những ai thuộc về Người trong cõi đầy ánh sáng”*. Theo sách Khải Huyền, chúng ta tin tưởng Mẹ *“đã chết trong Chúa”*.

Mẹ đã sống trọn tình, trọn nghĩa, trọn đạo làm con, làm em, làm chị, làm vợ, làm mẹ, làm bà, làm con của Chúa. Bởi vì suốt đời Mẹ, Mẹ đã cố gắng noi gương một người mẹ tuyệt hảo là Mẹ Maria:

- a) Sống *“Xin vâng”* trong mọi sự, từ đại cuộc quốc gia đến chuyện nhỏ nhất trong nhà.
- b) Và như Mẹ Maria, Mẹ *“hàng ghi nhớ và suy niệm tất cả những sự kiện, biến cố ấy trong lòng”*.

- c) Thế nên, theo gương Mẹ, Mẹ đã “*Stabat Mater*”, kiên cường đứng dưới chân thập giá của mọi người chịu đóng đinh, đã âm thầm đồng hành với tất cả trong thinh lặng, để sống theo ý Chúa Quan Phòng cho gia đình và quê hương đất nước.

Mẹ kín mức sức mạnh tinh thần để chịu đựng, can trường và tha thứ yêu thương:

- từ cội nguồn tinh khiết của dòng máu anh hùng tử đạo Việt Nam,
- từ sức mạnh yêu thương của truyền thống gia đình dân tộc,
- từ gương sáng tuyệt vời của Hiền Mẫu Maria,
- nhất là từ bí tích Thánh Thể mà Mẹ hằng khao khát kết hợp hằng ngày,
- và đặc biệt Mẹ kín mức sức mạnh đó từ lòng cảm mến sâu xa đối với bà cô ngoại, mẹ của Mẹ.

Tháng Ba năm rồi, khi Mẹ vừa bị “stroke”, tôi bay qua thăm Mẹ. Lúc được hỏi, nếu Chúa gọi về Trời, Mẹ muốn gặp ai trước, không cần suy nghĩ, Mẹ trả lời ngay: “*Thưa cha, con muốn gặp mẹ con trước. Mẹ con rất đạo đức, sáng đi lễ sớm, về nhà lo nấu ăn cho gia đình, rồi đi chợ lo cơm trưa, đi thăm viếng người đau kẻ liệt, chiều đi đọc kinh nhà thờ, lo cơm tối, đọc kinh tối, dọn dẹp xong hết đầu đó, chờ cho mọi người ngủ hết rồi mới đặt lưng xuống giường. Mẹ con đạo đức thánh thiện lắm. Thưa cha, con muốn gặp mẹ con trước*”. Tôi thật cảm kích về những lời tâm huyết đó của Mẹ, vì suốt trên 100 tuổi đời, giữa bao tan nát đau thương của đất nước, của gia đình, Mẹ đã luôn luôn sống theo gương đạo đức của mẹ mình. Và Mẹ đã để lại cho chúng ta một người con, một người anh hướng dẫn chúng ta đến một người Mẹ khác còn cao cả hơn chính mẹ ngài. Đức Hồng Y viết: “*Muốn nên thánh, con hãy bắt chước trẻ thơ; nó không hiểu lý thuyết gì, nhưng nó nhìn mẹ nó, nó tin mẹ nó biết tất cả, làm đúng tất cả. Nhìn Mẹ Maria, làm như Mẹ Maria, con sẽ nên thánh.*” (Đường Hy Vọng, 918).

Đức Hồng Y đã nhìn theo gương Mẹ mà sống.

Mẹ đã nhìn theo gương bà ngoại mà sống.

Chúng ta có gương hai người mẹ sống theo Mẹ Maria để mà sống.

Napoléon đã sáng suốt khi nhận ra rằng: tương lai nước Pháp cần những bà mẹ tốt.

Nhà văn kia đã có lý khi nói: *tạo vật gần Chúa nhất chính là trái tim của người mẹ.*

Kính thưa quý cha và tất cả anh chị em, khi chúng ta tiếp tục cử hành Thánh Lễ Phát Tang này, ước gì chúng ta cũng nhìn ra được - qua nụ cười dễ thương, qua ánh mắt sáng ngời của Bà Cố Isave - **một con tim thật gần gũi với Chúa**. Và qua ân phúc Thánh Thể, ước gì mỗi người chúng ta cũng được Thiên Chúa hài lòng, được Tổ Quốc ghi ơn, được Gia Đình quý phục, được tâm hồn an vui, vì chúng ta đã sống chân thật với lòng mình, sống trọn đạo làm người, làm con của Chúa như Bà đã sống. Amen.

Linh Mục Joachim Lê Quang Hiền,
Spokane, WA, U.S.A.